

AIDS in Amsterdam

Op 5 juli 2018 werd de tentoonstelling 'AIDS in Amsterdam, 1981-1996' geopend in het Stadsarchief Amsterdam. Ik werd gevraagd om twee liederen te zingen en kort te vertellen hoe ik die periode 1981-1996 heb beleefd. Het werd een emotionele bijeenkomst waar ik o.a. sprak met een moeder die haar zoon heeft verloren, de buddy die mijn buurman tot het allerlaatste moment heeft verzorgd en ook enkele long survivors. Zij kregen in de jaren tachtig te horen dat ze AIDS hadden. Hun leven hing lange tijd aan een zijden draad maar met de komst van betere medicijnen, vanaf 1996, wisten zij te overleven.

Roofdier

'In 1980, Dolly zou pas negen jaar later geboren worden, kwam ik als Ruud Douma in Amsterdam wonen. Hunkerend naar liefde ging ik, je bent jong en je wilt wat, veel uit. Ik leefde een jaar op een roze wolk. In 1981 werd ik op ruwe wijze met beide benen op de grond gezet en spatte de roze zeepbel wreed uit elkaar. Een geheimzinnige ziekte stak de kop op en trok als een roofdier door de stad. Hij leek het in eerste instantie gemunt te hebben op de gay scene. Peter Jansen was rond 1981 de eerste vriend van mij die overleed aan deze ziekte. Er zouden er vele

volgen. Jonge, lieve, mooie, bijzondere en getalenteerde mannen als Jan Mesdag, Michel Vassalucci, Jans van Laarhoven, Bert Verheul, Benno van de Akker, Jos Diemel, Frans Kellendonk, Guus Silverentand, mijn buurman Sjoerd Mobach, mijn oom Abele Moll, Jaap Pieters, de eigenaar van de Gaiety, om maar enkele voorbeelden te noemen. En ook voor collega's als Coby Genezijde, Dolly Dolfijn, Hellun Zelluf & Vera Springveer viel het doek.

Altijd In De Stress

Ik denk dat jullie ook vele namen van slachtoffers kunnen noemen. Ik herinner me hoe we dat ook deden bij bijeenkomsten op Wereld AIDS Dag of AIDS Memorial Day. Dat iemand begon met het noemen van een naam van een dierbare die was overleden aan AIDS. Zullen we dat nu ook doen? (minuten lang werden er 5 juli namen genoemd. Het maakte veel emoties los. Het was ineens zo invoelbaar wat voor gat AIDS heeft geslagen in vele families en vriendenkringen). AIDS, die vier letters werden voor mij de afkorting van *Altijd In De Stress*. Elke ochtend stond ik angstig op met de gedachte van wie zal ik nu weer een overlijdensbericht ontvangen? Ik was werkelijk als de dood voor de liefde.

Lu-lu-liefde

Naast al het verdriet herinner ik me ook het warme gevoel van solidariteit dat er in die tijd ontstond. Een gevoel van we laten ons niet kisten, hoe vaak dat letterlijk ook gebeurde. We gaan dit overleven. In naam van de Lu-Lu-Liefde werden er Love Balls georganiseerd om geld op te halen voor de bestrijding van AIDS, presenteerde Hellun Zelluf de Gay Dating Show op Salto TV, trok ik op uitnodiging van de Schorer Stichting met collega's als Dusty en Nickie Nicole met een speelset het land in om bij mensen thuis Safe Sex te promoten. Ik herinner me een emotionele avond waarbij iemand, gestimuleerd door de goede sfeer die al spelend ontstond, aan mij en de groep vertelde dat hij seropositief was. Een jaar lang had hij rondgelopen met dit grote geheim. De boodschap 'Het doe je met' verpakten Karin Spaink en ik in het lied 'I do know how to love him'. Waarin we opriepen vooral condoms te gebruiken!

*Don't you think it's rather silly
He doesn't decorate his willy
We know by heart how you should start
Be calm, be cool, no lovers fool
Tell me why he's still
Undressed to kill?*

(het volledige lied is hier te beluisteren: www.youtube.com/watch?v=kpfCFC7zUJM)

Love Battle

De afgelopen dagen moest ik ook weer denken aan de vele optredens die ik begin jaren negentig heb verzorgd in het Prinsengracht Ziekenhuis dat een speciale AIDS-afdeling had en Huize IJsselvliedt in Wezep. Dat laatste was een vakantiehuis van het Rode Kruis waar AIDS-patiënten destijds, gezamenlijk met hun partner, hun allerlaatste vakantie doorbrachten.

Ik zie ze nog liggen aan zuurstofflessen op hun bedden. Vaak jonge mannen, waarvan ik ook enkele herkende uit het uitgaansleven. Nog zo kort daarvoor mooie viriele krachtige mannen die nu iets hadden van verschrompelde oude mannetjes.

In mijn wereldje waren het vooral mannen die stierven maar dat betekent natuurlijk niet dat vrouwen de dansen ontsprongen. Zoals op deze tentoonstelling ook is te zien. Van de theatergroep waarmee ik in 1989 begon met optreden, is de helft overleden aan AIDS. Ik voel me tot op de dag van vandaag regelmatig schuldig dat ik deze heftige love battle wel heb overleefd. Laten we hen nooit vergeten.

Voordat in 2016 het HIV/AIDS Monument werd onthuld op de de Ruyterkade was het Homomonument de plek waar we de AIDS-slachtoffers herdachten. Ik herinner me hoe we na vele begrafenissen de rouwboeketten naar dit monument aan de voet van die mooie Wester brachten en neerlegden op de driehoek aan het water.

Op de piano begeleid door Kees van Zantwijk wil ik u nu graag het lied zingen dat ik schreef over het Homomonument. Een monument waarin verleden, heden en toekomst d.m.v. drie driehoeken met elkaar zijn verbonden.'

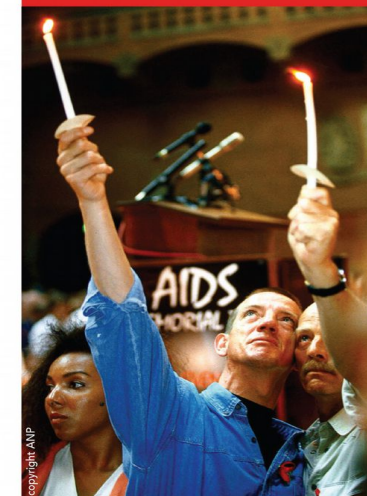
Jaap Sinkeler maakte 5 juli deze opname: www.youtube.com/watch?v=zF3GU4wAwBo&feature=youtu.be

Foto's: Bas Uterwijk

Gemeente
Amsterdam
Stadsarchief

AIDS in Amsterdam 1981-1996

Eind 1981 wordt een man met vreemde klachten opgenomen in het Academisch Medisch Centrum in Amsterdam. Artsen weten zich geen raad en de man sterft. Het is het begin van een periode waarin de ziekte aids om zich heen grijpt. Een medicijn is er niet. Pas in 1996, als de combinatietherapie zijn intrede doet, kan het virus bij patiënten onderdrukt worden. De tentoonstelling **Aids in Amsterdam 1981-1996** toont beelden uit die tijd. De foto's laten angst en verdriet zien, maar ook liefde en de wil om te leven.

Positive Flame

Woensdag 25 juli 17 - 19 uur: Meet & Greet met Han Singels en Stefan Silvestri, in het kader van de Positive Flame fakkeloftocht. Vrij toegang.

Avondopenstelling

Donderdag 26 juli 20.30 - 22 uur extra avondopenstelling in het kader van de Internationale AIDS Conference in Amsterdam. Vrij toegang.

Aids in Amsterdam, 1981-1996
Tentoonstelling 6 juli - 2 september,
Stadsarchief Amsterdam,
Vijzelstraat 32. Toegang gratis.

Open dinsdag - vrijdag 10 - 17 uur,
zaterdag en zondag 12 - 17 uur.

